

Undervisningsforløb

Genforeningen

Mojn Moin

GRÆNSEFORENINGEN
for en åben danskhed

Undervisningsforløb Genforeningen

Undervisningsforløbet om genforeningen tager udgangspunkt i Mojn Moin og læner sig tematisk op ad den sønderjyske historiekanon. Forløbet er opbygget kronologisk og omhandler følgende temaer:

- **Anden slesvigske krig (1864)**
- **Genforeningen + Flensborg**
- **Mindretallene**

Generelt:

Forløbet kommer hovedsageligt til at tage udgangspunkt i siderne 9-19 af Mojn Moin. Endvidere er det en god idé at læse novellen Pigen i den grå kappe (s. 21-29) da den tager udgangspunkt i dagene op til folkeafstemningen i 1920. Undervisningsforløbet er ikke opdelt i faste moduler eller klasses timer, dette med henblik på at bevare størst mulig fleksibilitet ift. undervisningen.

1) Færdigheds og vidensmål

Eleven kan identificere historiske problemstillinger.

Eleven har viden om væsentlige træk ved historiske perioder.

Eleven kan redegøre for konsekvenser af samspil mellem dansk historie og omverden.

Eleven kan formulere enkle historiske problemstillinger.

Eleven har viden om elementer, der indgår i historiske scenarier

2) Læringsmål

Eleven kan med egne ord forklare de væsentlige begreber der anvendes i afsnittet.

Eleven kan ud fra fortællinger om genforeningen forklare samspil mellem fortidsfortolkning og nutidsforståelser

Eleven kan placere de behandlede begivenheder tidsmæssigt

Eleven kan i tid placere væsentlige begivenheder i genforeningens historie

Eleven kan fortælle om konflikter og krige mellem Danmark og Preussen/Østrig

Anden slesvigske krig

Den 2. slesvigske krig blev udkæmpet mellem Preussen og Østrig på den ene, og Danmark på den anden side. Danmark tabte krigen, hvilket førte til afståelsen af hertugdømmerne Slesvig, Holsten og Lauenborg. Den nye grænse trækkes syd for kongedømmet. Danmark reduceres med 33 procent og knap en million mennesker.

Forberedelse:

- Læs siderne 10-13 i bogen
- Læs side 16 og se nærmere på kortet (side 17)
- Læs artiklen <https://www.berlingske.dk/kultur/saadan-forloeb-krigen-i-1864>

Opgaver:

1) Læseforståelse

Hvilke lande var Danmark i krig med?

Hvad hedder de to forsvarsværk som havde en hovedrolle i 1864? Prøv at finde flere informationer om dem.

Hvorfor valgte man at flygte fra Dannevirke uden at have kæmpet?

Hvor længe var Sønderjylland en del af det tyske rige, inden det blev stemt tilbage til Danmark i 1920?

2) Reflekterende/Kreative opgaver

Tegn to danmarkskort, et inden krigen i 1864 og et efter krigen.

Lav en tegneserie om slaget ved Dybbøl i 1864

Forestil dig, at du er soldat og befinder dig på Dybbøl skanse i 1864 og venter på at fjenden angriber. Skriv et brev hjem til din familie.

Materialer:

- Moyn Moyn side 10-17
- Brug nettet til at finde oplysninger om Dannevirke og Dybbøl.
- Brug nettet til at finde gamle danmarkskort fra 1864.

Genforeningen

I 1920 lod man folket i det nuværende grænseland bestemme, om de ville være danske eller tyske. Den 10. februar og 14. marts blev der afholdt folkeafstemninger og resultatet kan i dag ses i form af den aktuelle dansk-tyske grænse.

Forberedelse:

- Læs side 14-19 i bogen
- Læs novellen "Pigen i den grå kappe" (side 20-29) i bogen.
- Se videoen om genforeningen: <https://www.youtube.com/watch?v=hbAELEYAmQQ>
- Se afstemningsplakater <http://genforeningen.sonderborg-slot.dk/>

Opgaver:

1) Læseforståelse

Se videoen "Genforeningen 1920 – kort fortalt: https://www.youtube.com/watch?v=o64wdVcA_fY

Efter 1864 var der et stort dansk mindretal i Nordslesvig, som jo i dag hører til Danmark. Hvorfor?

Hvornår sluttede 1. verdenskrig og hvilket land endte med at tabe krigen?

Hvem havde ret til at stemme ved folkeafstemningen i 1920?

Hvor mange zoner skulle der stemmes i?

Hvor mange mennesker rejste til Flensborg for at deltage i afstemningen?

Var der et dansk eller tysk flertal ved afstemningen i Flensborg?

2) Reflekterende/Kreative opgaver

Tegn din egen afstemningsplakat.

Forestil dig, at du levede i 1920 op til folkeafstemningen. Skriv et dagbogsnotat om hvordan stemningen er rundt omkring dig.

Undersøg om der er nogle i din familie, som direkte eller indirekte blev berørt af genforeningen i 1920.

Hvordan ville du have det med, pludseligt at bo i et andet land?

Forestil dig, at din familie er flyttet til Tyskland. Skriv et brev til din gamle klasse i Danmark og fortæl om din nye hverdag.

Materialer:

- Mojn Mojn
- Internettet
- Youtube: <https://www.youtube.com/watch?v=hbAELEYAmQQ>
- Youtube: https://www.youtube.com/watch?v=o64wdVcA_fY

Flensborg

Flensborg spiller en meget central rolle ved afstemningerne i 1920. Læs afsnittet om Flensborg (side 86-91) og svar på spørgsmålene.

Opgaver:

1) Læseforståelse

Hvor mange indbyggere har Flensborg ca. i dag?

Hvornår blev byen ca. grundlagt?

Hvornår blev Flensborg udråbt til købstad?

I det 16. århundrede var Flensborg en rig og betydningsfuld købstad. Hvor mange indbyggere havde Flensborg på det tidspunkt og hvor mange skibe var knyttet til havnen?

Beskriv trekantshandlen.

2) Reflekterende/Kreative opgaver

Efter afstemningen i 1920 var der en del skuffede ansigter på begge sider af den nye grænse. Der var nu et tysk mindretal på den danske side og et dansk mindretal på den tyske side. Brug bogen og nettet til at få mere at vide om mindretallene og deres hverdag i dag.

Tegn et billede som viser Flensborg på afstemningsdagen. Du kan søge på nettet for at finde inspiration.

Hvad havde det betydet for Danmark og Flensborg, hvis Flensborg var blevet en del af Danmark?

Mindretallene

Efter folkeafstemningen i 1920 og den efterfølgende grænsedragning stod to befolkningsgrupper skuffede tilbage. På den ene side alle dem som havde stemt tysk i Nordslesvig og på den anden side alle, som havde stemt dansk i Sydslesvig.

Forberedelse:

- Læs afsnittet "Mindretal" på side 30-31 i Mojn Moin.
- Læs artiklen "En følelse af mindretal" på side 32-34
- Se videoen om Grænseforeningen: https://www.youtube.com/watch?time_continue=101&v=zj6rvaLwRio&feature=emb_logo

Opgaver:

1) Læseforståelse

Hvad er forskellen på et nationalt og et kulturelt mindretal?

Der findes mange andre mindretal end de dansk-tyske. Prøv på at finde nogle flere og skriv dem ned. Måske hører du jo selv til en af dem.

2) Reflekterende/Kreative opgaver

Friserne lever i den nordvestlige del af Tyskland. Læs afsnittet om dem og brug evt. nettet for at samle flere informationer. Lav en kort beskrivelse af Friserne.

Sammenlign din hverdag med den hverdag mindretalsbørnene beskriver. Hvor ligner I hinanden? Hvor er I forskellige?

Hvem og hvad har indflydelse på hvordan din hverdag forløber? Familie, skole, det sted man bor, venner, fritidsaktiviteter. Kom selv på flere. Kan du rang-ordne dem? Hvad betyder mest og hvad betyder mindst?

Hvad vil det sige at være i mindretal? Beskriv.

Materialer:

- Mojn Moin side 30-34
- Internettet
- Youtube: https://www.youtube.com/watch?time_continue=101&v=zj6rvaLwRio&feature=emb_logo